

ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО. ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА. ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Вінтоняк Н.Д.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АКЦІЙ У СПІВВІДНОШЕННІ СІМЕЙНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

УДК 347.238.31

Правовому регулюванню цінних паперів присвячено велику кількість статей та досліджень. Однак, ще чимало питань підлягає з'ясуванню, коли правове регулювання цінних паперів, а саме акцій, стоїть на межі сімейного та корпоративного законодавства.

Зокрема, труднощі виникають тоді, коли акціонером є особа, що перебуває у шлюбі і виникає питання про включення акцій до спільного сумісного майна подружжя. Адже, як показує судова практика поділ акцій між подружжям все частіше стає предметом розгляду судових справ, а норми сімейного та корпоративного законодавства не дають прямої та однозначної відповіді на питання, чи можуть акції перебувати на праві спільної сумісної власності взагалі, та у подружжя, зокрема.

Почнемо з того, що згідно ст. 194 ЦК України цінним папером є документ встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право і визначає взаємовідносини між особою, яка його розмістила (видала), і власником та передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його розміщення, а також можливість передачі прав, що впливають з цього документа, іншим особам. Згідно ст. 177 ЦК України об'єктами цивільних прав є речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати

інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага.

Відповідно до ст. 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Тобто, як випливає із ст. 177, 190 ЦК України, цінні папери є річчю, і в свою чергу майном. А в силу норм ст. 61 СК України майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності. Тобто, чоловіку та дружині на праві спільної сумісної власності може належати будь-яке майно, в тому числі, і акції.

Згідно п. 23 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21 грудня 2007 року спільною сумісною власністю подружжя, зокрема, можуть бути: акції та інші цінні папери. Відповідно до п. 27 цієї ж Постанови акції можуть бути об'єктом права спільної сумісної власності і предметом поділу між подружжям, якщо вони були придбані за їх спільні кошти [1].

Як бачимо, аналіз норм чинного законодавства дає право стверджувати, що якщо акції були придбані за спільні кошти подружжя, то їх можна розглядати як об'єкт права спільної сумісної власності.

Такої ж позиції дотримуються і деякі вчені, зазначаючи, що акції являють собою різновид цінного паперу і виступають у цивільному обороті як об'єкти права власності [2, с. 9]. Тому, вони можуть бути об'єктом права спільної власності і предметом поділу між подружжям, якщо вони були придбані за їх спільні кошти [3, с. 154]. Також у сімейно-правовій літературі деяких пострадянських країн акції, набуті одним із подружжя за спільні кошти за час шлюбу, визначаються як об'єкт права спільної сумісної власності подружжя. На цій підставі акції розглядаються як речі, що підлягають поділу між сторонами в разі поділу подружнього майна [4, с. 78].

З одного боку, акція в силу норм ст. 177, 190 є майном, тому, без сумніву може бути на праві спільної сумісної власності по-

дружжя. Зокрема, з цього приводу, у науковій літературі зазначається, що деякі види майна оформляються і реєструються на ім'я одного з подружжя. Тому, для визнання даних речей спільною власністю не має значення, ким із учасників спільної сумісної власності подружжя і на чие ім'я придбано майно [5]. Немає значення також на кого з подружжя оформлені документи, що підтверджують майнові права [6, с. 186]. Адже, факт реєстрації майна, набутого за час шлюбу, на ім'я лише одного з подружжя, не впливає на його правовий режим (режим спільності майна) [7, с. 141]. Вважається, що внесення до реєстру власників іменних цінних паперів імені лише одного з подружжя зовсім не означає, що другий з подружжя не має права власності на ці акції у випадку, коли вони були придбані в період шлюбу за спільні кошти подружжя. Аналогічно, другий з подружжя є співвласником автомобіля чи квартири, придбаного за спільні кошти сім'ї, навіть в тому випадку, якщо його ім'я не зазначено в реєстраційних документах на авто чи в документах, що посвідчують право власності на це майно [8, с. 140].

Висновок про те, що акції, можуть бути об'єктом права спільної власності, якщо вони були набуті за час шлюбу впливає також із положень ст. 368 Цивільного кодексу України. Адже, в силу норм ч. 3 ст. 368 ЦК України майно, набуте подружжям за час шлюбу, є їхньою спільною сумісною власністю, якщо інше не встановлено договором або законом. Однак, не всі погоджуються з такою позицією. Так, Швиденко О. С. вважає, що ч. 3 ст. 368 ЦК України не може застосовуватись до акцій, оскільки законодавство України, яке регулює порядок електронного обліку прав на акції, не передбачає можливості відкривати рахунки окремо кожному із співвласників, які б свідчили про володіння ним акціями, які є об'єктом спільної власності [9, с. 12]. Вінник О. М. з цього приводу зазначає, що акція як цінний папір належить до рухомого майна (хоча може бути оплачена і нерухомим майном) і є неподільною, як і відповідна їй частка у статутному фонді акціонерного товариства. Це не виключає, однак, можливості володіння однією акцією двома або більше особами. В цьому випадку до акції застосовуються правила про спільну (сумісну чи часткову) власність [10, с. 90].

Дійсно, якщо акції придбані за спільні кошти, то нічого б немало викликати сумніву, що вони належать подружжю на праві спільної сумісної власності, і у них може бути декілька співвласників. Однак, розглядаючи акції як об'єкт права власності, а зокрема, об'єкт прав спільної сумісної власності, необхідно враховувати їх правову природу, адже правове регулювання акцій, придбаних подружжям знаходиться на межі сімейного та корпоративного законодавства.

Не можна стверджувати, що акції є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, не врахувавши при цьому їхньої правової природи та норм законодавства, що регулюють їхній правовий режим. Тому для вирішення цієї проблеми нам необхідно звернутися також до норм Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» та Закону України «Про акціонерні товариства».

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок» акція — іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові права, передбачені Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств.

Згідно ст. 20 Закону України «Про акціонерні товариства» акція є іменним цінним папером, що посвідчує корпоративні права акціонера щодо цього акціонерного товариства. Згідно п. 8 ч. 1 ст. 2 цього ж Закону корпоративні права — сукупність майнових і немайнових прав акціонера — власника акцій товариства, які випливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами.

В науковій доктрині поширена думка, що акція є корпоративним цінним папером, оскільки вона надає своєму власнику

комплекс корпоративних прав, які являють собою сукупність як майнових (право на участь у розподілі прибутку товариства (дивідендів); право на отримання частини вартості майна товариства у разі його ліквідації; право акціонера розпоряджатися на власний розсуд своїми акціями; та інші права, які тісно пов'язані з досягненням тієї чи іншої майнової мети), так і немайнових (право акціонера на участь в управлінні акціонерним товариством (право голосу на загальних зборах акціонерів, активне та пасивне виборче право, тобто право обирати членів органів товариства та право бути обраним в органи товариства), право на отримання інформації про господарську діяльність акціонерного товариства та інші права акціонера з приводу немайнових благ) прав акціонера [11, с. 6-7].

Загалом, акціонер не тільки стає власником акції, яка є іменним цінним папером, а й набуває комплекс корпоративних прав (майнових та немайнових прав акціонера). До того ж немайнові права власника цінних паперів тісно пов'язані з особою власника, тобто з самим акціонером. І, якщо проаналізувати природу корпоративного права, можна дійти висновку, що корпоративне право, яким посвідчуються акції не може перебувати на праві спільної власності. Зокрема, такої думки дотримується і В. А. Васильєва. Аналізуючи природу корпоративного права, вчена робить висновок, що корпоративне право не може перебувати на праві спільної власності. Наприклад, яким чином здійснювати внесення співвласників до установчих документів. Аналогічна ситуація із веденням реєстру акціонерів і внесенням до нього змін [12, с. 111-112]. По суті, це призведе до подвоєння кількості учасників товариства, оскільки окрім власне учасника корпоративні права належатимуть ще й його дружині (чоловікові). Зрозуміло, що такий порядок речей є неприпустимим [13, с. 54].

Додатковим аргументом такої заборони може бути той факт, що до змісту корпоративного права входять немайнові права особистісного характеру (право бути обраним до керівних органів товариства, право вступу і виходу з товариства) [12, с. 111-112]. За такої обставини реалізація немайнових прав буде завжди ставитися під сумнів, оскільки вона очевидно персоніфікована,

а корпоративні права неподільні за змістом [14, с. 12]. Тому, визнання акцій об'єктом права спільної сумісної власності подружжя зобов'язує надати корпоративні права тому з подружжя, хто не є акціонером, що є недопустимим, оскільки створюватиме загрозу для діяльності акціонерного товариства.

Крім того, існує тут ще один момент, як зазначає, І. В. Жилінкова, традиційне розуміння цінного папера як документа відповідної форми останнім часом зазнало суттєвих змін. Власне «речове» значення цінного папера дедалі зменшується. Це пов'язано з введенням бездокументарної форми цінних паперів, коли підтвердженням права власності на цінний папір є здійснений зберігачем обліковий запис, а також з видачею акціонеру (при документарній формі) не самих акцій, а сертифікату акцій, який не є цінним папером [4, с. 79]. Вчена вважає, що цей момент набуває важливого значення в аспекті майнових відносин подружжя. Тут «речовий» підхід щодо акцій взагалі не спрацьовує. Акція як річ може існувати або не існувати. Для акціонера ця обставина не має жодного значення — він зберігає свої корпоративні права незалежно від форми акції. Що ж стосується другого з подружжя, то було б нелогічним, якби при наявності акції як речі права другого з подружжя виникали, а при її відсутності — ні. Так чи інакше, виникнення прав другого з подружжя не може залежати від того, існує чи не існує акція в уречевленому вигляді [15, с. 7].

Вказане свідчить про те, що основне значення на сьогодні має не сама акція як річ, а той зв'язок, який існує між акціонером та акціонерним товариством [15, с. 7]. І зв'язок цей іменується корпоративним, оскільки у акціонера виникає комплекс корпоративних прав у зв'язку з володінням акцією. Між другим з подружжя та товариством такого зв'язку не виникає, адже він не є акціонером і не наділений комплексом правомочностей щодо участі в управлінні товариства, отриманні інформації щодо діяльності, розподілі прибутку тощо.

До того ж, хоча, в п. 27 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21

грудня 2007 року прямо вказується, що акції можуть бути об'єктом права спільної сумісної власності і предметом поділу між подружжям, якщо вони були придбані за їх спільні кошти [1], суди дуже часто ігнорують цю норму.

Наприклад, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ у своєму Рішенні від 22 серпня 2012 року [16], Ухвалі від 09 жовтня 2013 року [17], Ухвалі від 25 березня 2015 року [18], Ухвалі від 8 квітня 2015 року [19], приходять до наступного висновку. Акція посвідчує, права його власника (акціонера) і є неподільною, тому власник акцій набуває повний комплекс корпоративних прав та обов'язків. Вказані права та обов'язки належать лише тому з подружжя, який є власником цінних паперів, і в разі поділу майна подружжя вартість акцій повинна бути включена до вартості майна подружжя, яке підлягає поділу.

Аналогічної позиції дотримується і Верховний суд України у одному із свої останніх рішень від 26 жовтня 2011 року [20], виходячи з положень ст. 4, 6 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» та статті 100 ЦК України, зазначаючи у своєму рішенні наступне. Правова природа акцій тісно пов'язана з особистістю фізичної особи і невіддільна від неї, тому при придбанні акцій, суб'єктом корпоративних відносин в акціонерному товаристві є лише акціонер і саме товариство, при цьому акціонером є власник акцій.

Особа власника є чітко визначеною, а тому той з подружжя, який не внесений до реєстру власників іменних цінних паперів (позивач), і, відповідно не є акціонером, не може за загальним правилом підтвердити свого зв'язку з відповідним акціонерним товариством. Акція як пайовий цінний папір засвідчує право на частку в статутному капіталі акціонерного товариства того з подружжя, який є акціонером. Другий з подружжя не фігурує як самостійний суб'єкт корпоративних прав. У цей період акціонер здійснює свої немайнові та майнові права особисто, другий з подружжя не може втручатися в діяльність акціонера та контролювати його дії.

Суд робить висновок, що корпоративне право тому і є суб'єктивним, що належить конкретній персоніфікованій особі. Воно є

виключно одноособовим і не може розпадатись на кілька аналогічних прав, що належать двом або більше особам. Тому, корпоративне право може належати лише тому з подружжя, який є акціонером. Якщо другий із подружжя також виступає акціонером і, відповідно, власником акції, то він є носієм власного корпоративного права, яке він реалізує самостійно.

Оскільки права акціонера є неподільними, вони в повному обсязі належать лише тому з подружжя, який є власником цінного папера. Другого з подружжя не можна вважати власником акцій і, відповідно, акціонером та володільцем комплексу особистих і майнових корпоративних прав.

Проаналізувавши чинне законодавство, судову практику та наукову доктрину можна дійти наступного висновку. Акціонер є власником акції і набуває комплекс корпоративних прав в повному обсязі. Акція посвідчує права власника, включаючи майнові та немайнові права. А оскільки права власника акції є неподільними, то вони в повному обсязі належать йому. І реалізація корпоративного права, що в сукупності складається із майнових та немайнових прав акціонера належить виключно тому з подружжя, хто є акціонером. Інший з подружжя комплексом таких прав не наділений. Він має право вимагати, щоб вартість акції була включена до вартості майна подружжя, яке підлягає поділу.

Тому, слушною є думка І. В. Жилінкової, яка зазначає, що в разі набуття одним із подружжя акції (акцій) акціонерного товариства за рахунок спільних коштів подружжя права спільної сумісної власності щодо неї не може виникати. Проте, той факт, що набуття акції може здійснюватися за рахунок спільного майна подружжя відкидати не можна. Той із подружжя, який не є акціонером, хоча і не своїми діями, а «через» другого з подружжя все ж таки передав акціонерному товариству своє майно [4, 79]. Хоча, акція як іменний цінний папір посвідчує права власника (акціонера), тобто однієї особи (одного з подружжя), це не означає, що акція не може бути придбана за час шлюбу за рахунок спільних коштів [7].

Враховуючи усе вищесказане можна зробити наступний підсумок. Право власності на акцію набуває той з подружжя, який є

акціонером. І виключно йому належить комплекс корпоративних прав (майнових та немайнових). Інший з подружжя таких прав не отримує, але водночас не позбавляється будь-яких прав на спільне майно, за рахунок були придбані акції. Хоча, між другим з подружжя (тим, який не є учасником корпоративних відносин) та товариством не виникає ні речових, ні зобов'язальних правовідносин, такі правовідносини виникають між обома з подружжя. І в основі таких майнових відносин лежить спільна сумісна власність та поділ майна, за рахунок якого був сформований статутний капітал юридичної особи. Другий з подружжя набуває право вимоги виплати йому певних сум у разі поділу майна між подружжям. І, як зазначає В. А. Васильєва, підставою вимоги є юридичний факт, що має корпоративну природу. І грошовий еквівалент корпоративного права учасника входить у майнову масу, яка на вимогу одного із подружжя підлягатиме поділу [12, с.13]. Тому, це право вимоги повинно полягати в наступному: при поділі спільного майна другий з подружжя може розраховувати на поділ одержаних доходів, отриманих іншим з подружжя; на частину майна одержаного учасником товариства у разі його виходу з товариства; на частину майна, що одержане учасником товариства у разі ліквідації товариства. У випадку, якщо спільні кошти всупереч інтересам сім'ї були використані одним із подружжя для придбання акцій, то другий з подружжя має право на компенсацію вартості частини переданих коштів чи майна. Тому, у будь-якому випадку, при поділі спільного майна подружжям обов'язково необхідно враховувати майнові права та інтереси іншого з подружжя, який не є акціонером і вартість акції включати до вартості майна подружжя, що підлягає поділу.

1. *Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21 грудня 2007 року. // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>*
2. *Бутина И. Н. Акции как ценные бумаги и гражданско-правовая защита прав и законных интересов их владельцев : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; Предпринимательское право; Семейное право; Между-*

- народное частное право» / И. Н. Бутина. – М., 2007. – 24 с. // Режим доступу: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1274756>
3. Васильев С. В. *Особенности взгляду окремих категорій цивільних справ: навчальний посібник.* – Харків: Еспада, 2012. – 374 с.
  4. Жилінкова І. В. *Правовий режим акцій у контексті шлюбних відносин* / І. В. Жилінкова // *Мала енциклопедія нотаріуса.* – 2008. – № 1. – С. 77-80.
  5. Ананьев В. В. *Правовое положение имущества супругов по законодательству Российской Федерации автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; Предпринимательское право; Семейное право; Международное частное право»* / В. В. Ананьев. – М., 2006. <http://www.dissercat.com/content/pravovoe-polozhenie-imushchestva-suprugov-po-zakonodatelstvu-rossiiskoi-federatsii>
  6. Харитонов Є. О., Калітенко О. М., Зубар В. М. та ін. *Цивільне і сімейне право України: Навчально-практичний посібник* / За ред. Є. О. Харитонова, А. І. Дрішлюка – Х.: ТОВ «Одіссей», 2003. – 640 с.
  7. Авт. колектив Багач Е. М., Білоусов Ю. В., Ватрас В. А., Давидова Н. О., Кодинець А. О. - К.: Ліга 2010. - 577 с.
  8. Даниленко Є. М. / *Правовий режим акцій подружжя* / Є. М. Даниленко // *Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин (21–22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ) [текст]: Всеукраїнська науково-практична конференція: Збірник наукових праць* / Ред. кол.: О. Д. Крупчан, В. В. Луць, В. А. Васильєва, І. Б. Саракун. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 166 с.
  9. Швиденко О. С. *Акція як об'єкт права власності* : Автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня канд. юрид. наук : 12.00.03 / О.С.Швиденко ; НАН України, Інст держави і права ім. В.М.Корецького. К., 2006. 20 с. <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/224183.html>
  10. Вінник О.М., Щербина В.С. *Акціонерне право: Навчальний посібник* / За ред. В.С.Щербини. -К.: Атіка, 2000. -544с.
  11. Заборовський В. В. *Правова природа акцій та процедура їх конвертації в Україні та Російській Федерації [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Заборовський Віктор Вікторович ; Одес. нац. юрид. акад. - О., 2010. - 19 с.*
  12. Васильєва В. А. *Корпоративне право як об'єкт спадкових прав* / В. А. Васильєва // *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник статей.* 2010. – Випуск ХХІІІ. – С. 109 – 112.

13. Жилінкова І. В. *Корпоративні права осіб з подружнім статусом* / І. В. Жилінкова // *Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (25-26 вересня 2009 року)*. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – С. 50 – 56.
14. *Корпоративні правовичини [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 вересня 2013 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Бурчака НАПрП України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця.* - Івано-Франківськ, 2013. – 231 с.
15. Жилінкова І. В. *Корпоративні правовідносини в аспекті подружніх* / І. В. Жилінкова // *Юридичний вісник України*. – 2008. – № 3. – С. 6-7.
16. *Рішення Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 22 серпня 2012 року* // *Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/26095275>*
17. *Ухвала Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ 09 жовтня 2013 року* // *Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34181615>*
18. *Ухвала Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ 25 березня 2015 року* // *Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43505984>*
19. *Ухвала Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ 8 квітня 2015 року* // *Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43698810>*
20. *Ухвала Верховного суду України від 26 жовтня 2011 року*. // *Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/19848659>*

Вінтоняк Н.Д. Правове регулювання акцій у співвідношенні сімейного та корпоративного законодавства

Статтю присвячено правовому регулюванню акцій, придбаних подружжям за час шлюбу. Проаналізовано сімейне законодавство в частині визнання акцій об'єктом права спільної сумісної власності та корпоративне законодавство з приводу неподільності корпоративних прав акціонера та врахування вартості акції при поділі спільного майна подружжя.

Ключові слова: акція, подружжя, спільна сумісна власність, акціонерне товариство, корпоративні права, поділ майна, законодавство.

Вінтоняк Н.Д. Правовое регулирование акций в соотношении семейного и корпоративного законодательства

Статья посвящена правовому регулированию акций, приобретенных супругами за время брака. Проанализированы семейное законодательство в частые

признания акций объектом права общей совместной собственности и корпоративное законодательство по поводу неделимости корпоративных прав акционера и учета стоимости акции при разделе общего имущества супругов.

Ключевые слова: акция, супруги, общая совместная собственность, акционерное общество, корпоративные права, раздел имущества, законодательство.

Vintonyak N.D. Share legal regulation in the ratio of family and corporate law

The article is devoted to share legal regulation acquired by the spouses being married. Family law is analyzed in terms of the shares object of joint ownership recognition and corporate legislation indivisibility of the shareholder corporate rights and taking into account the value of shares in the division of spouses' joint property.

Keywords: share, spouses, joint property, stock company, corporate law, , division of the spouses' joint property, law.

Зеліско А.В.

КРИТЕРІЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА В ЯКОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ

УДК 347.191.1

Актуальність теми. Специфічні передумови формування ринкової економіки в Україні, пов'язані із її соціалістичним минулим, спричинили окремі труднощі із створенням та діяльністю системи підприємницьких юридичних осіб приватного права. Прийняття основних нормативних актів в окресленій сфері відбувалося за відсутності необхідних для цього доктринальних розробок. В результаті цього механізм регулювання підприємницьких юридичних осіб приватного права навряд чи можна було назвати концептуально послідовним. Прийняття ЦК України давало можливість сподіватися на усунення наведеного вище недоліку законодавства, оскільки його норми містили систему юридичних осіб приватного права. Однак, самі ж положення ЦК України створили неоднозначність регламентації досліджуваних юридичних осіб, встановивши, по-перше, невичерпність організаційно-правових форм юридичних осіб приватного права загалом, а по-друге, виокремивши підприємницькі товариства та включивши в їх перелік лише господарські товариства та виробничі кооперативи, дали основу функціонування юридичних осіб приватного права,

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ